

Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä 10.08.2026

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 10.08.2026

Lausunto hallituksen esitysluonnokseen eduskunnalle laeiksi toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta ja kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 29 §:n kumoamisesta

3354/03.00.00.00/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

talousjohtaja Mörsky Tiina, p. 050 383 6502

controller Markkola Katja, p. 050 383 6456

Päätös

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa perusteluosassa esitetyn lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta ja kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 29 §:n kumoamisesta.

Samalla kaupunginhallitus päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Lahden kaupungin hallintosäännön (2026/10) yleisten määräysten § 31 mukaan valtion pyytämät lausunnot antaa kaupungin kannalta yleisen tai laajan merkityksen omaavissa asioissa kaupunginhallitus.

Valtiovarainministeriö on pyytänyt kunnilta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta ja kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 29 §:n kumoamisesta. Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan, että Kansaneläkelaitos laskuttaisi kunnan rahoitusosuuden perustoimeentulotuen kustannuksista kunnalta kuukausittain, eikä rahoitusosuutta enää vähennettäisi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta. Laskutusmenettelyyn siirryttäisiin vuoden 2029 alusta lukien. Esityksen tavoitteena on tehdä perustoimeentulotuen kustannuksista kunnille läpinäkyvämpiä sekä yksinkertaistaa kunnan peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmää.

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuu lausuntopyyntöön viimeistään 14.8.2026.

Lahden kaupungin lausunto

Lahden kaupunki pitää esitysluonnoksen tavoitteita kannatettavana. Olennaisempaa kuitenkin on, että kunnilla ei pitäisi olla rahoitusvastuuta perustoimeentulotuesta. Päätöksenteko perustoimeentulotuesta sekä sosiaali- ja terveyspalvelut on siirretty pois kunnilta, joten kunnilla ei ole tosiasiallista vaikutusmahdollisuutta perustoimeentulotukien vähentämiseksi.

Lahden kaupunki ei kannata perustoimeentulotuen saajien tietojen toimittamista laskun liitteenä. Valtiokonttorin valmisteleman hankintatietovarannon myötä kuntien tulee julkaista ostolaskutietoja julkiseen verkkopalveluun tiedonkeruujärjestelmän kautta. Tämä lisää riskiä salassa pidettävien tietojen julkaisemisesta vahingossa. Kansaneläkelaitos ei lähetä laskujen liitteinä myöskään kunnan rahoitusvastuulle kuuluvaa työttömyysetuutta saaneiden henkilöiden tietoja, vaan ne ovat saatavilla Kelan etuustietopalvelu Kelmussa. Myös perustoimeentulotuen saajien tiedot olisi hyvä jakaa kunnille samalla tavalla. Kustannusten muodostumisen läpinäkyvyyteen tulee myös kiinnittää erityistä huomiota, jotta kunnilla on selkeä käsitys kustannusten tason oikeellisuudesta.

Kunnilla on oltava myös virheellisten tietojen oikaisumahdollisuus kevyellä menettelyllä.

Kunnan rahoitusosuuden perustoimeentulotuesta siirtäminen lähes reaaliaikaisesti laskutettavaksi lisää kuntatalouden suhdanneherkkyyttä sekä vaikeuttaa sen ennakkointia. Suhdanneherkkyyttä on jo lisännyt kuntien vastuun lisääminen työttömyysetuuskustannuksista sekä TE-palveluiden siirto kuntien vastuulle. Olisi toivottavaa, että Kansaneläkelaitos toimittaisi kuntakohtaiset arviot seuraavien vuosien perustoimeentulotukikustannuksista talousarviovalmistelua varten.

Esitys yksinkertaistaa kunnan peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmää poistamalla vain yhden valtionosuuden määräytymisperusteen samalla kun se luo uuden kuukausittaisen laskutus- ja seurantamenettelyn kunnille. Tästä aiheutuu kunnille myös kustannuksia. Vaikka yksittäisen kunnan osalta kustannusten lisäys on maltillinen, koko kuntakentän tasolla se on suurempi.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Lausunto lausuntopalvelu.fi-palveluun